

19.5.2022

Sisäministeriö

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa otsikkoasiasta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan ulkomaalaislakiin (301/2004) muutoksia, joilla mahdollistetaan EU:n turvapaikkamenettelydirektiivin (2013/32/EU) mukaisen rajamenettelyn käyttöönotto ja soveltaminen Suomessa.

Rajamenettelyn käyttöön ottamisella luotaisiin uusi keino käsitellä tiettyjä turvapaikkahakemuksia hyvin nopeassa menettelyssä ulkorajalla, kauttakulkualueella tai näiden läheisyydessä niin, etteivät hakijat voisi liikkua vapaasti Suomen alueella tai edelleen muihin EU-maihin. Turvapaikkamenettelydirektiivi asettaa rajamenettelylle tietyt soveltamista koskevat raamit, joiden mukaisesti esitysluonnoksessa ehdotetaan muutoksia ulkomaalaislakiin. Osa rajamenettelyn soveltamiseen liittyvistä seikoista on jätetty kansallisen sääntelyn varaan kuten menettelyn aikaisen liikkumisvapauden rajoittamisen järjestäminen sekä menettelyn päättymisen. Myös näistä ehdotetaan säännökset ulkomaalaislakiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian hyväksymisen jälkeen.

Valtiovarainministeriön lausunto

Esitysluonnoksen mukaan rajamenettely soveltuisi normaalissa turvapaikanhakijatilanteessa vähäiseen henkilömäärään, arviolta muutamiin kymmeneen hakijoihin vuodessa. Hakemusten käsittelyyn itsessään ei ehdoteta muutoksia, joten rajamenettelyn käyttöönotosta ei sen vuoksi aiheudu merkittäviä ylimääräisiä kustannusvaikutuksia.

Rajamenettelyn käyttöönotto arvioidun hakijamäärän mukaisella kuormituksella edellyttää yhden vastaanottokeskuksen varustamista huolehtimaan menettelyn mukaisista velvoitteista, mistä arvioidaan aiheutuvan kustannuksia n. 100 000 euroa. Lisäksi rajamenettelyn käyttöönoton ja seulontamenettelyn automatisoinnin arvioidaan edellyttävän UMA- järjestelmään tehtäviä muutoksia, jonka on alustavasti arvioitu muodostavan n. 100 000 euron kustannukset.

Lausunnon taloudellisia vaikutuksia arvioivassa osiossa on todettu, että esityksellä varaudutaan tilanteeseen, jossa turvapaikanhakijoita olisi selvästi normaalia suurempi määrä. Laajamittaista maahantuloa koskevat toimintasuunnitelmat

tehdään osana valmiussuunnittelua ja sen edellyttämät kustannusvaikutukset ilmenevät osana tällaiseen tilanteeseen varautumista eikä niitä ole tästä syystä arvioitu esitysluonnoksessa. Vaikutusarviossa olisi perusteltua kuitenkin todeta, että rajamenettelyllä vastattaisiin ennen kaikkea juuri poikkeustilanteisiin, jolloin etenkin perusteettomat turvapaikkahakemukset saataisiin nopeasti käsiteltyä, mikä puolestaan vähentää laajamittaisen maahanmuuton tilanteista aiheutuvia kustannuksia. Kuten esitysluonnoksessakin on todettu, rajamenettelyn käyttöönotto parantaisi mahdollisuuksia vastata muuttoliikkeen välineellistämisen tilanteeseen.

Luonnoksen mukaisesta hallituksen esityksestä seuraisi varsin vähäisiä vaikutuksia viranomaisresursoinnille. Esitysluonnoksessa todetaan, että esitys liittyy valtion vuoden 2022 lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lausuntoa kirjoittaessa II lisätalousarvion valmistelu on käynnissä. Kyseiseen lisätalousarvioon ei ole ehdotettu ministeriöstä määrärahalisäyksiä eikä hallituksen esityksen edellyttämä valmistelu-aika mahdollista hallituksen esityksen antamista II lisätalousarvion yhteydessä. Esityksen säätämisen kiireellisyydestä johtuen sen antamista ei ole perusteltua viivyttää tehtäväksi seuraavan lisätalousarviovalmistelun yhteydessä. Näin ollen valtiovarainministeriö katsoo, että lain nopean säätämisen mahdollistamiseksi esitystä ei tulisi valmistella lisätalousarvioon liittyvänä budjettilakina. Esityksessä olevat resurssivaikutukset voitaisiin kattaa maahanmuuttoviraston käytössä olevan määrärahan puitteissa, mikä tulisi esityksessä todeta. Yleisellä tasolla viranomaisen resursoinnin riittävyttä on mahdollista tarkastella vuoden jälkipuolella ja tarvittaessa tehdä siihen tarkistuksia syksyn lisätalousarviomenettelyssä.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

VN/8021/2022-VM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: